

**ПРАВЕН АНАЛИЗ НА ПОЛИТИКИТЕ
И ПРАКТИКИТЕ
НА
ТЪРГОВСКИЯ РЕГИСТЪР
И ХАРМОНИЧНОСТТА НА ПРАВНАТА
УРЕДБА В ОБЛАСТТА НА
ТЪРГОВСКАТА РЕГИСТРАЦИЯ В
БЪЛГАРИЯ**

Подготвен от екип на **Адвокатско дружество „Пенков, Марков & Партньори“**, по възлагане на **Американска търговска камара в България**
София, октомври 2009

РЕЗЮМЕ И ПРЕПОРЪКИ

1. Този анализ почива както върху специализираната правна уредба във връзка с търговската регистрация, така и върху всички други относими разпоредби в останалото законодателство. Той държи сметка за положителния ефект, който има въвеждането на Търговския регистър при Агенцията по вписванията върху търговския оборот и стабилността на правните отношения при осъществяването му, чрез създаване на единен регистър, облекчен достъп на държавните органи и търговците до съдържащата се в този регистър информация, прозрачността на данните за правния статут на търговците, и облекчения ред за регистрация и осъществяване на задължителните по силата на закона вписвания от страна на търговците.

В тази връзка се прави опит, на база вече натрупаната практика, като се взема предвид досегашното развитие на уредбата и практиката на функционирането на Търговския регистър, както и преодолените вече трудности и решените проблеми, да бъдат посочени все още съществуващите несъответствия и празноти в съответната правната уредба и недостатъци на прилагането ѝ.

Тук могат да се отграничат четири групи проблеми:

1.1 Първата група проблеми, са породени от непълнота в релевантната правна уредба;

1.2 При втората група правна регламентация има, но тя е недостатъчна или неподходяща с оглед на особеностите на регистърното производство, поради което се налага редакцията и доусъвършенстването ѝ;

Проект на Американска търговска камара в България за повишаване ефективността на търговската регистрация, финансиран от Фонд България на Балканския тръст за демокрация

С подкрепата на :

1.3 Третата група проблеми се дължат на противоречива или незаконосъобразна практика въпреки наличието на изчерпателна и ясна правна уредба;

1.4 Последната, четвърта група проблеми са породени от необходимостта от усъвършенстване на технологията за заявяване и вписване в ТР.

Във връзка с горното могат да бъдат направени следните констатации и предложения:

2. Уредбата на фирмените наименования на търговците е недостатъчна, тъй като не съдържа регламентация на въпросите за уникалността на фирменото наименование, обхвата на проверката за наличие на права върху фирма и начина, по който се процедира при съвпадение на фирми. Това в значителна степен може да увреди интересите на фирмите. С оглед преодоляване на проблема е необходима изчерпателна и ясна законова уредба на съответните процедури и понятия, включително като се направи връзка със Закона за марките и географските означения и водените от Патентното ведомство регистри с цел да се даде предимство на първите регистрирани.

3. Предвиденото в настоящата регламентация на производството по обжалване на откази съгласно чл. 25 ЗТР препращане към процедурата за обжалване на определенията на съдилищата (глава 21 ГПК), не може в достатъчна степен да отговори на спецификите и комплексността на регистърното производство и има за резултат съществени затруднения и противоречия в практиката. За преодоляване на посочените недостатъци е необходимо доусъвършенстване на процедурата, което най-пълноценно би било постигнато чрез обособяването на самостоятелна процедура за обжалване на отказите по ЗТР, съобразена с особеностите на търговската регистрация.

4. Липсва възможност за предоставяне на срок за попълване на констатирани пропуски и непълноти в документацията. За преодоляване на тази празнота е необходима изрична законова уредба.

5. Липсва процедура за отстраняване на грешки, допуснати от регистърния съд преди преминаването на търговския регистър към Агенцията по вписванията. За преодоляване на тази празнота отново е необходима изрична законова уредба.

6. В практиката не се допуска представителство на търговеца пред ТР от прокурист, което може да бъде преодоляно чрез мерки и инструкции вътре в рамките на администрацията на Агенцията с оглед унифициране на тълкуването и прилагането на закона в този смисъл, или, в случай че това е необходимо, чрез изрично предвиждане в закона на легитимация на прокуриста да представлява дружеството.

7. Не се допуска заявяване на обстоятелства пред ТР от името на търговеца чрез трето упълномощено лице. Това е в противоречие с принципа за представителство от пълномощник в гражданското право и може да бъде преодоляно чрез изрична уредба на такова представителство.

Проект на Американска търговска камара в България за повишаване ефективността на търговската регистрация, финансиран от Фонд България на Балканския тръст за демокрация

С подкрепата на :

B | T | D The Balkan Trust
for Democracy

A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

8. Липсва процедура за заличаване на документи, вписани по досието на търговеца. Този пропуск би могъл да бъде отстранен чрез изрична регламентация.

9. Настоящият начин на прилагане на изискването за изчакване на 14-дневен срок преди вписването на преобразуване води единствено до забавяне на процедурата, без да осигурява на третите лица допълнителна защита. За отстраняване на този недостатък е необходимо предвиждане на правила във връзка с техническото реализиране на производството, според които съответната информация да бъде достъпна в досието на дружествата, участващи в преобразуването.

10. Наличието на задължителни и незадължителни полета в заявленията, подавани в ТР представлява ненужно затруднение, за отстраняването на което е необходимо незадължителните полета да бъдат премахнати изобщо или най-малко да бъдат обозначени с оглед облекчаване на заявителите при попълването им.

11. Неподходящата уредба на служебното назначаване на производство по ликвидация за непререгистрираните в срок търговци поражда необходимостта от доусъвършенстването ѝ. Едно възможно разрешение би било да се уреди в ТЗ отделна максимално опростена процедура за прекратяване, ликвидация и заличаване на търговските дружества при условията на §5 (1) и (2) ПЗР на ЗТР.

12. Налице е разнопосочна практика на ТР относно вписване на ограничения във връзка с представителство на АД. Тя не произтича от липса или непълнота в законодателната уредба, а по-скоро от липса на унифицирано тълкуване. За преодоляването ѝ са необходими целенасочени мерки в рамките на йерархията на администрацията на Агенцията и съобразно правомощията на отделните административни органи с цел осигуряване на правилно тълкуване и прилагане на закона.

13. Уредбата на възможността за намаляване на държавните такси въз основана принципа за самофинансиране на ТР не съдържа правила относно компетентните за реализиране на тази възможност органи и начина, по които това може или трябва да стане, поради което е спорно доколко тя може да намери приложение на практика при сега съществуващата правна уредба. За преодоляването на тези пропуски е необходимо уредбата да бъде изчерпателно доразвита.

14. Липсва механизъм за осигуряване разглеждането от едно и също длъжностно лице на едновременно подадени повече от едно заявление. Това може да се преодолее чрез изрична регламентация. С оглед на факта, че технологията на заявяване и вписване е уредена основно на подзаконово равнище, подобно решение може да бъде предвидено в Наредбата за ТР или в съответни вътрешни правила, уреждащи воденето на ТР.

15. Все още в редица подзаконовни нормативни актове като: Правилника за прилагане на закона за чужденците в Република България, Наредба № 16 от 19.07.2000 г. за организиране и провеждане на търгове за продажба на земеделски земи от държавния

Проект на Американска търговска камара в България за повишаване ефективността на търговската регистрация, финансиран от Фонд България на Балканския тръст за демокрация

С подкрепата на :

B | T | D The Balkan Trust
for Democracy

A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

поземлен фонд на притежатели на поименни компенсационни бонове, Наредба № 25 от 22.03.2006 г. за изискванията към дейността на инвестиционните дружества и договорните фондове, има несъответствия със ЗТР, които трябва да бъдат премахнати с оглед избягване на законодателните неточности, противоречията и липсата на синхронизация в терминологията.

16. Наблюдава се незаконосъобразна практика на множество административни органи, които изискват доказването на обстоятелства (удостоверение за актуално състояние), вписани в ТР, и представянето на актове, обявени в ТР, въпреки изричната забрана в ЗТР и в противоречие с принципа за облекчаване на правните субекти чрез единната търговска регистрация и поддържането на общодостъпен и изчерпателен регистър. Тази незаконосъобразност може да се преодолее чрез предвиждане на ефективни механизми за гарантиране спазването на разпоредбите на закона и чрез последователно прилагане на предвидените санкции в случай на неприлагането му.

Вземането в предвид на посочените слабости в значителна степен може да допринесе за подобряване на законодателството в полза на отделните търговци и бизнеса като цяло, като ще се отрази положително и върху инвестиционния климат.

Този анализ бе изготвен благодарение на щедрата подкрепа на американския народ чрез Агенцията за международно развитие на САЩ. Автор на анализа е адвокатско дружество „Пенков, Марков и партньори“, по поръчка на Американска търговска камара в България и не отразява непременно становището на Агенцията за международно развитие или правителството на САЩ.

Анализът също така стана възможен благодарение на подкрепата на германския фонд „Маршал“ (ГМФ) на САЩ, и съдържанието му не отразява непременно становището на Балканския тръст за Демокрация и ГМФ.

Проект на Американска търговска камара в България за повишаване ефективността на търговската регистрация, финансиран от Фонд България на Балканския тръст за демокрация

С подкрепата на :

B | T | D The Balkan Trust
for Democracy

A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE